

Det elevhälsoinriktade klassrummet med tillgängligt lärande

Vad är självsaboterande handlingar bland elever och
hur ändras detta agerande?

Fredrik Zimmerman

En del unga har tidigare fått en negativ syn på den egna förmågan – de har fått den mest negativa lärdomen som skolan kan medverka till – att en ung person lär sig att den inte kan lära sig. Att få upptäcka att han eller hon *faktiskt kan lära sig* är en kunskap som kan medverka till förändringar av självbilden

Vad är en självsaboterande handling i skolan?

- När skolan inte upplevs som en framkomlig väg upplevs det rationellt att skapa strategier för att undvika den
- Eleven skyddar sin självbild i en miljö som värdesätter en kompetens som eleven upplever att den inte har

Att uppleva att man inte kan plugga

- **Johannes:** Dom ser mig eller oss typ som efterblivna som inte pluggar
- **Maria:** Typ
- **Lovisa:** Att dom inte kan plugga
- **Mia:** Att dom inte kan någonting, nån av oss
- **Johannes:** Ja
- **Johannes:** Typ jag ska gå upp och plugga, jaha det var ju något nytt typ (föreställer rösten).

- **Fredrik:** Hur upplever ni att de andra i skolan ser på er?
- **Oscar:** Vet inte hur man ska sätta det i ord.
- **Elias:** Nej.
- **Oscar:** Vi är bara varelser.
- **Elias:** Kloakråttor.
- **Oscar:** Neandertalare.
- **Elias:** Ja.

Metakognition/studieteknik

- Bli din egen talangscout
- Du *blir* bra i ett ämne/hitta rätt *strategi* för lärande
- Små snabba tydliga vinster i lärandet ger upplevelsen att jag kan bli bra

Produktiva frågor för eleven (exempel)

- Vad känner jag igen i uppgiften? Vad känner jag inte igen i uppgiften?
- Liknar den här uppgiften något jag stött på tidigare?
- Hur har studierna gått idag?
- Vilka strategier använde jag den här gången, som jag kan ha nytta av nästa gång jag ställs inför en svår uppgift?

Jobba uppsökande

- En av de bästa lärstrategierna en elev kan ha är att be om hjälp när hen inte förstår. Vem har ansvar för att eleven ber om hjälp?

Känner ni att ni kan fråga om hjälp?

- **Lucas:** Asså...Oftast så...Jag frågar inte lärarna så mycket om hjälp om jag kör fast utan... Det är väl bäst om dom kommer å frågar hur det går. Så frågar de om någon uppgift men... Det är inte ofta jag frågar om hjälp om jag inte fattar.
- **Leo:** Nej, jag gillar inte...
- **Filip:** Jag hoppar bara över.
- **Leo:** Jag gillar inte att fråga om hjälp.

- **Lucas:** På lektionerna brukar vi oftast bara... Gå in i min egen bubbla och tänker inte så mycket vad som händer runt om.

Vem har ansvar?

- **Liam:** Kerstin har mer struktur, går igenom så man fattar liksom. Det fäster. Martin är mer; Kan ni det här? Ingen svarar, han antar att det är ja. Sen kommer provet och ingen fattar.
- **William:** Men det är egentligen våran egna fel om inte vi svarar.
- **Liam:** Jag vet, men det är lärarens ansvar också.
- **William:** Ja men han säger ju och ingen svarar. Vad ska han göra? Han kan ju inte säga det femton gånger tills någon svarar
- **Noah:** Det gör ju Kerstin.
- **William:** Nej inte femton gånger.
- **Noah:** Hon blir arg.
- **William:** Nej.
- **Noah:** Jo, om folk inte svarar bankar hon i bordet.
- **William:** Det har hon aldrig gjort när jag har haft henne.

Kognitiv avlastning

- Tydlig struktur på undervisningen
- Tydliga regler i klassrummet

Kognitiv avlastning (arbetsminne)

- Ett stöd som skolan kan ge dessa elever är att dela upp uppgifter i mindre delar, så att eleverna kan hantera en komponent i taget
- Läraren bör anpassa sitt sätt att kommunicera, så att hen inte introducerar för mycket material på en gång och ger eleven regelbundna påminnelser om vad de behöver göra härnäst
- Läraren bör också upprepa ny information och hjälpa eleverna ansluta den till det de redan vet
- Dessutom bör läraren uppmuntra eleverna att ställa frågor när de känner sig förlorade i all information

”Om alla vet vad de ska göra, så får man studiero. Det hade inte hjälpt hur många disciplinära åtgärder vi satt in, det handlar om att alla vet hur de ska lyckas.”

Citat ur artikeln: ”Gåtan: Bättre betyg för pojkarna – vart tredje år” i *Svenska dagbladet* 220512 av Kristina Olsson

Språk

Språket är nog det viktigaste verktyget för att förstå uppgifter i alla ämnen

Förändra självsaboterande agerande bland elever

- Metakognition/studieteknik

(Hur gör jag när jag får en uppgift jag inte förstår)

- Kognitiv avlastning

(Tydlig struktur på undervisningen)

- Uppsökande

(Har du förstått uppgiften?)

- Språk

(Språket är nog det viktigaste verktyget för att förstå uppgifter i alla ämnen)

Tack för mig!

